യോഗവാസിഷ്ഠഃ/ (വൈരാഗ്യപ്രകരണമ്)/സർഗഃ 26

ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ 26

ശ്രീരാമ ഉവാച .
വൃത്ത്യേ+സ്മി+ന്നേവ-മേതേഷാം(ങ്) കാലാ-ദീനാം മഹാമുനേ .
സംസാര-നാമ്നി കൈവാസ്ഥാ മാദൃ-ശാനാം വദ+ത്വിഹ .. 1

വി+ക്രീതാ ഇവ തിഷ്ഠാമ ഏതൈർ-ദൈവാ-ദിഭിർ-വയമ് .
മുനേ+പ്രപ+ഞ്ച-രചനൈർ-മുഗ്ധാ വന-മൃഗാ ഇവ .. 2

ഏഷോ+ഽനാ+ര്യ-സമാമ്നായഃ(ഖ്) കാലഃ(ഖ്) കവലനോ+ന്മുഖഃ .
ജഗ+ത്യവി-രതം(ൽ)ലോകം പാതയ+ത്യാപ-ദർണവേ .. 3

ദഹ+ത്യന്തർ-ദുരാ-ശാഭിർ-ദേവോ ദാരുണ-ചേഷ്ടയാ .
ലോക-മുഷ്ണ+പ്രകാശാഭി+ജ്വാലാഭിർ-ദഹനോ യഥാ .. 4

ധൃതിം വിധുരയ+ത്യേഷാ മര്യാ-ദാരൂപ-വ+ല്ലഭാ .
സ്ത്രീ+ത്വാഥ്.സ്വഭാവ-ചപലാ നിയതിർ-നിയതോ+ന്മുഖീ .. 5

ഗ്രസത്യേ+ഽവിരതം ഭൂത-ജാലം സർപ ഇവാ-നിലമ് .
കൃതാന്തഃ(ഖ്) കർകശാ-ചാരോ ജരാം(ൻ) നീ+ത്വാ+ഽജരം വപുഃ .. 6

യമോ നിർഘൃണ-രാജേ+ന്ദ്രോ നാർതം(ൻ)നാമാനു-ക+മ്പതേ .
സർവഭൂത-ദയോ-ദാരോ ജനോ ദുർ-ലഭതാം(ങ്) ഗതഃ .. 7

സർവാ ഏവ മുനേ ഫൽഗു-വിഭവാ ഭൂത-ജാതയഃ .
ദുഃഖാ-യൈവ ദുര+ന്തായ ദാരുണാ ഭോഗഭൂ-മയഃ .. 8

ആയുര+ത്യന്ത-ചപലം മൃത്യു-രേകാ+ന്ത-നിഷ്ഠുരഃ .
താരുണ്യം(ഞ്)ചാതി-തരലം ബാല്യം(ഞ്)ജഡതയാ ഹൃതമ് .. 9

കലാ-കല+ങ്കിതോ ലോകോ ബ+ന്ധവോ ഭവ-ബന്ധനമ് .
ഭോഗാ ഭവ-മഹാ-രോഗാസ്-തൃഷ്ണാ+ശ്ച മൃഗ-തൃഷ്ണികാഃ .. 10

ശ+ത്രവ+ശ്ചേ+ന്ദ്രിയാ+ണ്യേവ സ+ത്യം യാതമ-സ+ത്യതാമ് .
പ്രഹര+ത്യാത്മനൈ-വാത്മാ മനസൈവ മനോ രിപുഃ .. 11

അഹംകാരഃ(ഖ്) കല+ങ്കായ
ബു+ദ്ധയഃ(ഫ്)പരി-പേലവാഃ .

ക്രിയാ ദുഷ്ഫല-ദായി+ന്യോ
ലീലാഃ(സ്)സ്ത്രീ-നിഷ്ഠതാം(ങ്) ഗതാഃ .. 12

വാഞ്ഛാ-വിഷയ-ശാലിന്യഃ(സ്)സച്ചമഥ്.കൃതയഃ(ഹ)ക്ഷതാഃ .
നാര്യോ ദോഷ-പതാകി+ന്യോ രസാ നീര-സതാം(ങ്) ഗതാഃ .. 13

വസ്ത്വ-വസ്തു-തയാ+ജ്ഞാതം(ൻ)-
ദത്തം(ഞ്) ചിത്ത-മഹം(ങ്)കൃതൗ .
അഭാവ-വേധിതാ ഭാവാ
ഭാവാ+ന്തോ നാധി-ഗ+മ്യതേ .. 14

ത+പ്യതേ കേവലം സാധോ മതിരാ-കുലി-താ+ന്തരാ .
രാഗ-രോഗോ വിലസതി വിരാഗോ നോപ-ഗ+ച്ഛതി .. 15

രജോ-ഗുണ-ഹതാ ദൃഷ്ടിസ്-തമഃ(സ്) സംപരി-വർധതേ .
ന ചാധി-ഗമ്യതേ സ+ത്ത്വം ത+ത്ത്വ-മ+ത്യ+ന്ത-ദൂരതഃ .. 16

സ്ഥിതി-ര+സ്ഥി-രതാം(യ്)യാതാ മൃതി-രാഗ-മനോ+ന്മുഖീ .
ധൃതിർ-വൈധു+ര്യ-മായാതാ രതിർ-നിത്യമ-വസ്തുനി .. 17

മതിർ-മാ+ന്ദ്യേന മലിനാ പാതൈക-പരമം വപുഃ .
ജ്വലതീവ ജരാ ദേഹേ+പ്രതി+സ്ഫുരതി ദുഷ്കൃതമ് .. 18

യ+ത്നേന യാതി യുവതാ ദൂരേ സ+ജ്ജന-സംഗതിഃ .
ഗതിർന വിദ്യതേ കാചിത്-ക്വചി+ന്നോ-ദേതി സ+ത്യതാ .. 19

മനോ വിമു+ഹ്യതീ-വാന്തർ-മുദിതാ ദൂരതാം(ങ്) ഗതാ .
നോ+ജ്ജ്വലാ കരുണോ-ദേതി ദൂരാ-ദായാതി നീചതാ .. 20

ധീരതാ∫ധീരതാ-മേതി പാതോഥ്-പാത-പരോ ജനഃ .
സുലഭോ ദുർജനാ+ശ്ലേഷോ ദുർലഭഃ(സ്)സഥ്-സമാ-ഗമഃ .. 21

ആഗമാ-പായിനോ ഭാവാ ഭാവനാ ഭവ-ബ+ന്ധനീ .
നീയതേ കേവലം(ങ്)ക്വാപി നിത്യം ഭൂത-പരമ്പരാ .. 22

ദിശോ∫പിഹി ന ദൃ+ശ്യ+ന്തേ ദേശോ∫+പ്യ+ന്യാപ-ദേശ-ഭാക് .
ശൈലാ അപി വിശീ+ര്യ+ന്തേ കൈവാ+സ്ഥാ മാദൃശേ ജനേ .. 23

അ+ദ്യതേ സ+ത്ത-യാപി+ദ്യൗർ-ഭൂ∫വന ചാപി ഊയതേ .
ധരാപി യാതി വൈധു+ര്യം(ങ്)കേവാ+സ്ഥാ മാദൃശേ ജനേ .. 24

ശുഷ്യ+ന്ത്യപി സമു+ദ്രാ+ശ്ച ശീ+ര്യ+ന്തേ താരകാ അപി .
സിദ്ധാ അപി വിന+ശ്യ+ന്തി കൈവാ+സ്ഥാ മാദൃശേ ജനേ .. 25

ദാനവാ അപി ദീ+ര്യ+ന്തേ ധ്രുവോ്ഽ+പ്യ+ധ്രുവ-ജീവിതഃ .
അമരാ അപി മാ+ര്യ+ന്തേ കൈവാ+സ്ഥാ മാദൃശേ ജനേ .. 26

ശ+ക്രോ്ഽ+പ്യാ+ക്ര+മ്യതേ വ+ക്രൈർ-
യമോ്ഽപി ഹി നിയ+മ്യതേ .
വായു-ര+പ്യേ+ത്യ-വായു+ത്വം(ങ്)-
കൈവാ+സ്ഥാ മാദൃശേ ജനേ .. 27

സോമോ്ഽപി+വ്യോമതാം(യ്) യാതി
മാർതണ്ഡോ്ഽ+പ്യേതി ഖ+ണ്ഡതാമ് .
മ+ഗ്നതാ-മ+ഗ്നി-ര+പ്യേതി
കൈവാ+സ്ഥാ മാദൃശേ ജനേ .. 28

പരമേ+ഷ്ഠ്യപി നിഷ്ഠാവാൻ ഹ്രിയതേ ഹീര-രപ്യജഃ .
ഭവോ്ഽ+പ്യഭാവ-മായാതി കൈവാ+സ്ഥാ മാദൃശേ ജനേ .. 29

കാലഃ(സ്)സം(ങ്)കാ+ല്യതേ യേന നിയതി+ശ്ചാപി നീയതേ .
ഖമ+പ്യാലീ-യതേ്ഽനന്തം കൈവാ+സ്ഥാ മാദൃശേ ജനേ .. 30

അ+ശ്രാ+വ്യാ-വാച്യ-ദുർദർശ-
ത(ത്)ത്ത്വേനാ+ജ്ഞാത-മൂർതിനാ .
ഭുവനാനി വിഡംബ്യ+ന്തേ
കേന-ചിദ്ഭ്രമ-ദായിനാ .. 31

അഹം(ങ്)കാര-കലാ-മേ+ത്യ സർവ+ത്രാന്തര-വാസിനാ .
നസോ്ഽസ്തി+ത്രിഷു ലോകേഷു യസ്തേ-നേഹന ബാ+ധ്യതേ .. 32

ശിലാ-ശൈലക-വ+പ്രേഷു സാ+ശ്വ-ഭൂതോ ദിവാകരഃ .
വന-പാഷാണ-വ+ന്നിത്യ-മവശഃ(ഫ്)പരി-ചോ+ദ്യതേ .. 33

ധരാ-ഗോലക-മന്ത+സ്ഥ സുരാ-സുര-ഗണാ+സ്പദം.
വേഷ്ട്യതേ ധിഷ്ണ്യ-ച+ക്രേണ പ+ക്വാ+ക്ഷോട-മിവ+ത്വചാ .. 34

ദിവി ദേവാ ഭുവി നരാഃ(ഫ്) പാതാലേഷു ച ഭോഗിനഃ .
കല്പിതാഃ(ഖ്)കല്പ-മാത്രേണ നീയ+ന്തേ ജർജരാം(ൻ) ദശാമ് .. 35

കാമ+ശ്ച ജഗ-ദീശാന-രണ-ലബ്ധ-പരാ+ക്രമഃ .
അ+ക്രമേ-ണൈവ വി+ക്രാ+ന്തോ ലോക-മാ+ക്ര+മ്യ വൽഗതി .. 36

വസ+ന്തോ മത്ത-മാതങ്ഗോ മദൈഃ(ഖ്) കുസുമ-വർഷണൈഃ .
ആമോദിത-ককുപ്-ച+ക്ര+ശ്ചേതോ നയതി ചാപലമ് .. 37

അനു-രക്താങ്ഗനാ-ലോല-ലോച-നാലോ-കിതാ-കൃതി .
സ്വ+സ്ഥീ-കർതും മനഃ(ശ്)ശ+ക്തോ നവി-വേകോ മഹാനപി .. 38

പരോപ-കാര-കാരിണ്യാ പരാർതി-പരി-തപ്തയാ .
ബുദ്ധ ഏവ സുഖീ മ+ന്യേ സ്വാ+ത്മ-ശീതലയാ ധിയാ .. 39

ഉഥ്-പന്ന+ധ്വംസിനഃ(ഖ്) കാല-വഡ-വാനല-പാതിനഃ .
സംഖ്യാതും(ങ്)കേന ശ+ക്യന്തേ ക+ല്ലോലാ ജീവിതാം-ബുധൗ .. 40

സർവ ഏവ നരാ മോഹാദ്-ദുരാശാ-പാശ-പാശിനഃ .
ദോഷ-ഗുല്മക-സാരങ്ഗാ വിശീർണാ ജ+ന്മ-ജങ്ഗലേ .. 41

സംക്ഷീ-യതേ ജഗതി ജന്മ-പരമ്പരാസു
ലോകസ്യ തൈരിഹ കുകർ-മഭി-രായു-രേതത് ..
ആകാശ-പാദ-പലതാ-കൃത-പാശ-കല്പം
യേഷാം ഫലം നഹി വിചാര-വിദോഽപി വിദ്മഃ .. 42

അ+ദ്യോഥ്.സവോഽയ-മൃതു-രേഷ തഥേഹ യാ+ത്രാ
തേ ബ+ന്ധവഃ(സ്)സുഖമിദം സവിശേഷ-ഭോഗമ് .
ഇത്ഥം മുധൈവ കലയൻഥ്.സുവി-കല്പ-ജാല-
മാലോല-പേലവ-മതിർ-ഗല-തീഹ ലോകഃ .. 43

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ
വൈരാഗ്യ+പ്രകരണേ ദൈവ-ദുർവിലാസ-വർണനം(ൻ) നാമ
ഷഡ്വിംശഃ(സ്)സർഗഃ .. 26 ..
ഓം
****

സഞ്ചരണാവലിഃ
നൈവ പ്രവിഷ്ടഃ
സമ്ഭാഷണമ്
അംശദാതാ
സദസ്യതാ പ്രാപ്യതാമ്
പ്രവിശ്യതാമ്
പൃഷ്ഠമ്ചർചാ
പഠ്യതാമ്സമ്വാദ്യതാമ്ഇതിഹാസഃ ദൃശ്യതാമ്ശോധഃ
വികിസ്രോതഃ അന്വിഷ്യതാമ്

2 മാർച് 2020 (തമേ) ദിനാങ്കേ 23:38 സമയേ അന്തിമപരിവർതനം ജാതമ്
പാഠഃ ക്രിയേടിവ കാ'മൻസ ഐട്രിബ്യൂശന/ശേയര-അലാഇക അഭിജ്ഞാപത്രസ്യ അന്തർഗതതയാ ഉപലബ്ധഃ അസ്തി; അന്യാഃ സംസ്ഥിത്യഃ അപി സന്തി . അധികം ജ്ഞാതുമ് അത്ര ഉപയോഗസ്യ സംസ്ഥിതിം പശ്യതു .
ഗോപനീയതാനീതിഃവികിസ്രോതഃ വിഷയകംപ്രത്യാഖ്യാനമ്Code of Conductജങ്ഗമദൂരവാണീ-ദൃശ്യമ്വിധികാരാഃസാംഖ്യികീകുകീ കാ വർണനWikimedia FoundationPowered by MediaWiki